

АНАЛІЗ ЕВОЛЮЦІЇ ПСИХОЛОГІЇ

КОТОВСЬКА Анастасія, здобувач вищої освіти
Спеціальність 053 Психологія
Миколаївський національний аграрний університет

Анотація: Розглядаються історичні етапи розвитку психології; що досліджує сучасна психологія, її значення у суспільстві.

Ключові слова: психологія, підходи, методи, етапи, процес.

Протягом історії психології було розроблено багато теорій, що пояснюють людську поведінку та розвиток. З появою наукових методів психологія перетворилася на дисципліну, що досліджує психічні процеси і поведінку. У цій статті представлено огляд історії психології від античності до сучасності. Знання історії психології допомагає глибше зрозуміти, як людина еволюціонувала як соціальна та наукоємна істота, а також сприяє вивченню і застосуванню сучасних підходів у психологічних дослідженнях [1].

В античному світі виникла концепція, що людська поведінка залежить від душі. Наприклад, Аристотель вважав душу основою життя і поведінки. На початку ХХ століття, з розвитком наукових методів, психологія стала самостійною наукою. Сьогодні психологія вивчає ментальні процеси та поведінку людей через спостереження, експерименти, опитування і аналіз даних. Методологічні засади історії психології кореняться у філософських традиціях, які розвивалися від античності до середини ХІХ століття. Рене Декарт, наприклад, вважав, що розум можна дослідити за допомогою методу сумніву. Згодом виникли теорії, що пояснюють поведінку людини, такі як фрейдистська теорія, що акцентує увагу на підсвідомих прагненнях, а також поведінкова теорія Скіннера, що розглядає психологію як науку про поведінку [2].

Античні філософи, такі як Сократ, Платон та Аристотель, внесли значний вклад у розуміння мислення і поведінки. Історія психології знала безліч шкіл і теорій, що намагалися пояснити людську поведінку та розвиток. Наприклад, у ХІХ столітті виникла структуралістська школа, що підкреслювала важливість

свідомості та почуттів у поведінці. Теорія Г. Я. Реца, що пов'язує психологію з ідеями Дарвіна, також зіграла важливу роль.

В цілому, історія психології допомагає зрозуміти, як ця наука розвивалася, що дозволяє застосовувати сучасні підходи в психологічних дослідженнях і розуміти еволюцію людини як наукової та соціальної істоти [2].

В історії психології виділяють три основні підходи до її розвитку. Перший підхід вважає, що психологія має тривалу передісторію, але коротку історію, що починається з другої половини XIX століття. Другий підхід ділить розвиток психологічної думки на три етапи: донаукова психологія (анімісти), філософська психологія (від античності до XIX століття) і наукова психологія, що починається в середині XIX століття з використанням об'єктивних методів. Третій, культурологічний, підхід розглядає психологію в контексті розвитку людської культури, виділяючи етапи, пов'язані з різними історичними епохами [3].

Сучасна психологія є передовою наукою, що досліджує людську поведінку і мислення. Вона вивчає аспекти психологічного здоров'я, розвитку особистості, культурні та соціальні чинники, а також емоційні та мотиваційні процеси. Завдяки сучасній психології ми отримуємо можливість глибше розуміти потреби людей, що позитивно впливає на наше життя та стосунки з іншими. Сучасна психологія стала важливою частиною суспільства, допомагаючи у вирішенні психологічних проблем і вивчаючи різні аспекти людської поведінки. Кожен з напрямів використовує свої методи та техніки для дослідження психологічних процесів [4].

Література:

1. Психологія особистості. Навч. посіб. К. : Центр учбової літератури, 2012. 280 с. URL: <https://filos.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/Psykholohia-osobystosti.-Stoliarenko-O.-B..pdf>

2. Історія психології: від античності до початку ХХ століття : навч. посібник / Авт-уклад. О. П. Коханова, 2016. НВП «Інтерсервіс». 235 с. URL:https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/16139/1/O_Kokhanova_IP_IL.pdf

3. Історичні етапи розвитку психологічної науки. *Психологія* : навчальний посібник / О. В. Винославська та ін. Київ : Фірма "ІНКОС", 2005. URL: <https://www.info-library.com.ua/books-text-4586.html>

4. Історія психології. *Простір психологів*. 12 квітня 2024. URL: <https://psychology.space/psypedia-post/istoriya-psyhologiyi/>

Abstract: The work examines the history, historical stages of the development of psychology, researches modern psychology and its significance in society.

Key words: psychology, approaches, methods, stages, process.

*Науковий керівник – БОРКО Тетяна,
кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри економічної теорії і суспільних наук
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв*